

ВИКТОР КОМАРОВ

СЪВРЕМЕННА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Цвета Пеева, 1978

chitanka.info

— Лина, дълго ли ще те чакаме? Закуската ти вече изстина.

— Ей сега, мамичко — обади се от двора момиченцето.

То бе разположило под жасминовия храст играчките си и нещо им говореше, като от време на време ги заплашваше с пръстчето си.

— Лина! — разсърдено повтори майката, поглеждайки през прозореца.

Момиченцето взе една от куклите си и неохотно тръгна към къщи.

— Вечно ни караш да те чакаме — недоволно промърмори майката и потърси с поглед подкрепа от седящия на масата татко.

Но той бе забил нос в последната страница на сутрешния вестник и даже не се помръдна.

— Аз не съм виновна — сви рамене момиченцето, — той ме задържа.

— Кой те задържа? — попита майката.

— Котаракът с чизми... Молеше ме да не си отивам.

— О, господи, какви ги дрънкаш — в гласа на майката отново прозвуча раздражение. — Нима куклите могат да говорят?

— Разбира се, че говорят, мамичко.

— Веднага да престанеш с тия глупости!... Че кажи й нещо и ти, Матие.

Бащата са размърда тромаво на креслото си и с въздишка остави вестника.

— Ти си вече голяма — произнесе той назидателно — и трябва сама да разбираш кое е възможно и кое не. Само хората могат да говорят... А куклите са си просто кукли.

— А в приказките нали говорят? — възрази момиченцето. — И в мултипликационните филми?

— О, господи — не издържа пак майката. — Какво да правя с теб?... Измисляш всякакви глупости.

— Това не са глупости — упорито каза момиченцето.

— Не смей да спориш с майка си — почука с пръст по масата Матие, като си послужи с аргумента, който обикновено пускат в ход, когато са се свършили логичните доводи.

Лина обидено сви устни.

Вратата са отвори и, без да почука, влезе съседът Фалк — високо слабо момче с ярко изрисуван мотоциклетен шлем.

— Отивам в града — съобщи той. — Имате ли нужда от нещо?

Момиченцето са възползва от случая, че възрастните са заети със свои работи, и безшумно се измъкна в съседната стая. След минута оттам се зачу развълнуваното ѝ гласче:

— Помогнете ми, моля ви се... Тя падна...

Фалк въпросително погледна към Матие. Бащата с досада махна с ръка.

— Не ѝ обръщай внимание. Все си съчинява някакви.

Лина се появи на вратата.

— Ая падна зад бюфета. И плаче там.

— О, господи — простена майката.

— Коя е тази Ая? — поинтересува се Фалк.

— Тя е най-най-любимата ми кукла — обясни момиченцето. — Моля ви се, помогнете ми да я измъкна. Тя се покатери на бюфета и падна. Такава немирница е.

Фалк отиде с момиченцето и се опита да пъхне ръката си зад бюфета.

— Не, не мога — огорчи се той. — Доста далече е.

Той потърси с очи някаква пръчка и видя в ъгъла чадър.

— Сега ще я издърпам с чадъра...

— Не! — завика момиченцето. — Ще я заболи! По-добре аз сама...

— Ти съвсем няма да я достигнеш — сви рамене Фалк.

Но момиченцето коленичи и, като пъхна ръка, прилепи телце към страничната стена на бюфета. И изведнъж личицето ѝ се озари от усмивка.

То измъкна куклата тържествуващо и нежно я прегърна.

— Как успя? — удиви се Фалк.

— Тя ме видя — хитро се ухили Лина — и се придвижи...

— Лина! — зачу се гласът на майката. — Къде си в края на краищата? Всичко изстина.

— А защо си ѝ измислила такова странно име? — запита Фалк, когато се върнаха в столовата.

— Не съм го аз измислила — поклати глава момиченцето. — Тя сама ми го съобщи.

— Ама не я слушайте — забеляза Матие. — Тя е фантазьорка.

— Така де, наистина, Лина — солидно каза Фалк, — куклите не могат да разговарят.

Лина презрително смръкна.

— Вие всички просто не умеете да слушате. А те говорят с мен. И куклите, и моите животни...

— Татко — обезпокоена забеляза майката, — трябва да я заведем на лекар.

— Те говорят, говорят, говорят! — упорито заповтаря момиченцето.

— Сядай на масата! — сопна ѝ се майката. — Омръзна ми да слушам глупостите ти.

— Голямо момиче — обади се и бащата, — а нито капчица здрав смисъл...

След като изпрати Фалк, Матие измъкна от килера въдиците и се отправи към реката да поседи час-два на любимото си място. А майката, въоръжила се с мрежа, тръгна към павилиона за продукти.

Лина остана вкъщи със своите кукли...

Утрото бе топло и задушно. През нощта се изля за кратко проливен дъжд, но когато слънцето изгря, на небето вече нямаше нито едно облаче и от топлите лъчи на слънцето над влажната земя се извиха кълба тежка пара.

Беше неделя и нищо не нарушаваше безгрижното спокойствие на природата. Само от време на време по широкото асфалтирано шосе профучаваше самотен автомобил.

Затова острият свистящ звук, който като игла се заби в нажежената тишина, се стори на Матие съвсем чужд — не се вписваше в картината на всеобщото умиротворение. Но Матие не бе от тия, дето обичат да зяпат встрани. Пък и в момента вниманието му бе насочено към поплавъка. И едва когато нещо затули за миг слънцето, той вдигна глава и погледна нагоре. Но небето си беше все така чисто и спокойно, а и обезпокояващият звук вече не се чуваше.

Матие пак се зае с въдиците си и съвсем забрави за странното произшествие. Навярно то би заинтересувало с необичайността си някого другото, но не и Матие, който бе изключително трезвен реалист

и без колебание отхвърляше всичко, излизащо от рамките на привичното.

А междувпрочем в това топло юлско утро единствен Матие можеше да стане свидетел на необикновеното събитие — пристигане на космически кораб, построен от чуждопланетни разумни същества. По това време наблизко нямаше други хора и никой не видя как корабът се спусна плавно на малката равна площадка, заобиколена от всички страни с високи дървета.

Корабът беше голям, многостенен, леко сплеснат встрани. Синкавата му повърхност проблясваше в лъчите на слънцето. Той се спусна бавно и безшумно и, когато докосна почвата с осемте си тежки крака, тревата под него даже не потрепна...

Отвори се люкът — на една от многобройните стени на горната част на кораба се появи шестоъгълен отвор. Веднага след това, пак така мигновено, до самата земя се проточи тясна метална стълба с ниски перила. Минаха няколко минути. После от черния отвор на люка изскочиха едно след друго три същества и предпазливо се спуснаха по стълбата. Едното напомняше голямо куче, другото, малко по-високо, приличаше на мечка. А третото бе точно копие на ангорски котарак, само че с невиждани на Земята размери. Трите същества крачеха свободно на задните си крайници и бяха облечени в ярки дрехи, подходящи повече за цирково представление. Трима представители на трите основни форми на разумния живот, развил са на една от планетите, обикалящи около звездата Барнард — на планетата, която нейните обитатели наричаха Атвена.

За посещението си на Земята те се готвиха дълго и старателно. Постараха се да узнаят всичко за земните жители, което можеше до се узнае с помощта на автоматичните сонди, които те редовно изпращаха към Слънчевата система. Изучили бяха земните езици, опознаха начина на живот на хората, нивото на развитието на земната наука. Бе им се удало да уловят няколко радиопредавания, от които разбраха, че на земята сериозно се обсъжда проблемът за контактите с извънземните цивилизации. И тъй като тези предавания бяха предназначени за широката публика, учените на Атвена стигнаха до извода, че жителите на Земята са достатъчно подготвени за предстоящата среща.

Настъпил бе най-отговорният момент. Пратениците на Атвена прекрасно разбираха, че много зависи от първите контакти с представителите на земната цивилизация. Различните варианти на тези контакти бяха многократно разигравани на електронноизчислителни машини и за всеки бяха разработени оптимални от гледна точка на атвенските учени решения.

Пратениците на Атвена вървяха и внимателно се оглеждаха встрани, като очакваха с вълнение срещата с първия човек. Не случайно решиха да се приземят далеч от големия град — атвенците се опасяваха, че неочакваното появяване на чуждопланетен кораб в гъсто населено място ще предизвика нежелателна сензация и паника, вредни за успешното развитие на контактите.

— Там... — каза най-сетне единият от тях, който приличаше на котарак. Той беше командир на групата.

Тримата се спряха, вперили поглед в самотната човешка фигура, която седеше неподвижно на брега на малката рекичка. Край него от стръмния бряг бяха провиснати във водата многобройни въдици.

— Вариант трети — обяви командирът, — случай седми.

Този вариант предвиждаше контактът да се установи под формата на молба за помощ отправена към представителя на земните жители. Случай седми препоръчваше да отиде само командирът. Решено бе, че появата наведнъж на три невиджани разумни същества може да предизвика у самотния селски жител опасен смут.

Командирът котарак с безшумни крачки се приближи до риболовеца и доброжелателно каза:

— Добро утро...

Точно в този момент бе клъвнала риба и един от поплавъците бе потънал. Матие хвана въдицата и с рязко движение дръпна нагоре кордата. Във въздуха се изви празната кукичка.

Матие изруга. Не обичаше, когато лови риба, някой да стои зад гърба му.

— Добро утро — все така учтиво повтори Котаракът.

Едва сега Матие се обърна и с удивление се вторачи в странната фигура на чуждопланетното същество.

— Добро утро — за трети път каза Котаракът.

Очите на Матие се разшириха, сякаш се канеха да изскочат от орбитите, а долната му челюст увисна, придавайки на лицето му

нелепо изражение. Той продължаваше да стои така със зинала уста.

Но това не смути пришълеца: подобна реакция се предвиждаше.

— Ние долетяхме от друга планета — продължи той, — но корабът ни се повреди. Имаме нужда от вашата помощ.

Хлътнолите мънички очички на Матие зашариха тревожно, търсеха по-правдоподобен източник на гласа, но Котаракът побърза да разсее и последните му съмнения.

— Не се учудвайте — рече той, — че не приличам на вас. Нали живея на друга планета. Но аз съм разумен колкото вас.

Сега, когато стана ясно, че говори именно Котаракът, Матие загледа вцепенен пришълеца. Двата мълчаливо се гледаха.

Атвенските специалисти бяха предвидили и това. Сега, според прогнозата им, след като преодолее породеното от неочакваната среща удивление, земният жител трябваше да подаде ръка на пришълеца и да предложи помощта си.

Но събитията, които последваха, не се развиха според прогнозата. Матие грабна тежък камък, скочи и го размаха към Котарака.

— Това пък що за шеги са? — завика той. — Няма да позволя да се гаврят с мен! Хайде, изчезвай, по-бързо!

— Но моля ви се — вежливо възрази Котаракът. — За какви шеги говорите? Нима на Земята има говорещи котараки?

— Не желая нищо да знам! — яростно закрещя Матие. — Котарак или не котарак — все ми е едно... Казвам, махай се!

Пришълецът стоеше в нерешителност, като трескаво прехвърляше в ума си предвидените варианти и не намираше нищо подходящо.

— Но аз ви моля за помощ — все пак опита се той да оправи нещата.

Без да каже нищо, Матие хвърли камъка. Котаракът едва успя да се отдръпне и, като реши че е най-добре да прекрати несполучливите преговори, затича, подскачайки към горичката.

А Матие още дълго заплашвате и викаше подире му, че ще се разправи с тия шегаджии, дето не оставят честният човек да си живее спокойно. После се изплю ядосан, събра въдиците си и мрачно закрочи към къщи.

В горичката се проведе срочно оперативно съвещание.

— Несполука — разочаровано каза Котаракът. — Нещо не сме предвидили.

— Няма нищо страшно — забеляза оптимистично Мечокът. — Най-естествено е да предположим, че не всички земни обитатели са дорасли за междупланетни контакти. Просто нямахме късмет — веднага попаднахме на изключение.

— Но изключенията — възрази Кучето — отразяват общата закономерност.

— Аз мисля — рече Котаракът, — че не биваше да влизаме в контакт с човек, който в момента беше зает с нещо важно за него. Явно земните жители не обичат да ги откъсват от работата... Предлагам да приемем този извод за работна хипотеза.

Прекосиха горичката и когато излязоха на добре отъпканата пътечка, спряха и зачакаха.

След известно време от завоя се показва жена. Тя вървеше бавно по пътечката с тежка мрежа в ръка.

— Вариант шести — обяви Котаракът, — случай първи.

В същата секунда Кучето изскочи на пътечката и тръгна към жената.

— Позволете ми да ви помогна — галантно предложи то. — Мрежата ви е тежка.

Жената — това беше майката на Лина — отмина, без дори да погледне Кучето. Тогава Кучето затича подире ѝ и дума по дума повтори същото.

— Я ме оставете на мира! — грубо рече жената, без ни най-малко да се удиви. — И без вас си имам толкова грижи.

Такава реакция не беше предвидена и Кучето съвсем се обърка.

— Но ние долетяхме от друга планета — промърмори то смутено.

— Казах — оставете ме на мира! — още по-рязко повтори жената. — Толкова работа имам, че не ми е до шеги.

И се отдалечи по пътечката, без дори да се обърне. Обезкуражено, Кучето продължаваше да стои на пътечката. Котаракът и Мечокът отидоха при него.

— И вторият опит излезе безуспешен — констатира Котаракът. — Този път в какво сгрешихме?

— Изглежда, просто пак не ни провървя — рече Мечокът. — Тя също си имаше някаква работа. Нали сама каза.

— Даже два пъти — уточни Кучето. — Не ми харесва, приятели, всичко това. Добре, дори да е имала работа. Но нали не всеки ден пристигат на Земята разумни същества от друг звезден свят.

— Ти си прав — съгласи се Котаракът. — Причината, явно, е по-дълбока... Изглежда хората не могат да повярват, че сме същества от друга планета.

— Нима им е по-лесно да допуснат, че може да има говорещи котки и кучета? — възрази Мечокът.

— Там е цялата работа — забеляза Кучето, — бедата е точно в това, че приличаме на земните кучета и котки. А за човека това са обикновени домашни животни. Животни!... Лесно ли е да повярваш, че може да съществуват разумни котараци и кучета? И на всичко отгоре пристигнали от друга планета?

— Да, нашите учени се излъгаха — замислено рече Котаракът. — Те смятаха сходството на атвенците със земните животни за положителен фактор. Мислеха, че това ще помогне на земните жители по-лесно да ни възприемат и по-бързо да свикнат с нас. А излезе обратно...

— Аз едно не разбирам — каза Мечокът, — как може да не се съобразяват с фактите? Щом фактите противоречат на привичното, как може да продължаваш да се придържаш към привичното?

— И мен това ме поразява — подкрепи го Котаракът. — Ако аз бях на мястото на земните жители и срещнех говорещо куче или котка, които на човешки език ми заявяват, че са долетели от друга планета, то по пътя на не особено сложни логични разсъждения щях да стигна до извода, че е точно така. Колкото и невероятно да ми се е сторило.

— Явно, съотношението между фактите и привичното у земните жители е съвсем друго — разумно предположи Кучето.

— А не е ли по-добре да се откажем от всички предварително разработени варианти — предложи Мечокът, — да отидем в града и да се представим просто на учените?

— Това е рисковано — възрази Кучето. — Ако попаднем на учен, който смята, че е невъзможно на Земята да пристигнат същества от

друга звездна цивилизация... Нали той ще отстоява хипотезата си още по-упорито, отколкото обикновеният земен жител своите привички.

— Но все ще има учени, привърженици и на другата гледна точка — не се предаваше Мечокът.

— И все пак считам, че контактът с учените е втори етап — твърдо заяви Котаракът. — Длъжни сме преди всичко да намерим поне един човек, който да ни приеме за такива, каквито сме в действителност и да ни признае за пълноправни братя по разум. Ако на Земята няма такива хора, тогава и контактът между атвенската и земна цивилизации е безперспективен.

— Прав си — съгласи се Кучето, — трябва да се придържаме към програмата. Не напразно толкова години събирахме и анализирахме данните.

Прекосяха ливадата и излязоха на асфалтовата лента на местното шосе. Там са скриха зад една рекламна табела и взеха да наблюдават пътя. По това време по шосето нямаше движение.

Минаха около четиридесет минути... Най-сетне в далечината се чу бръмчене на мотор и скоро иззад хълма изскочи на шосето мотоциклет с кош, натоварен догоре с пакети. Недалеч от рекламното табло спря и свърна по банкета. Мотоциклетистът изгаси мотора, скочи на земята и се огледа. Слънцето се бе изкачило вече доста високо, беше душно, слабият ветреца едва поклащаше листата, а тишината след трещенето на мотора изглеждаше особено дълбока.

Фалк прескочи канавката, свали шлема си и с наслаждение се изтегна на тревата под сянката на разклонено дърво. Лежеше по гръб, скръстил ръце под главата и присвил очи, гледаше ослепителната синева на небето. После тихичко взе да си тананика някаква мелодия.

Пришълците внимателно следяха всеки негов жест от прикритието си.

— Май че попаднахме на това, което ни е нужно — рече Котаракът.

— Вариант номер пет ли? — запита Кучето.

— Да... Да вървим.

Този път към човека се приближиха двама — Котаракът и Кучето.

— Извинете за безпокойството — рече Кучето. — Бихме искали да поговорим с вас.

Фалк се понадигна на лакти и с интерес загледа странните фигури.

— Гледай ти! Говорещо куче!...

— Аз не съм куче — учтиво каза Кучето. — Ние сме жители на далечната планета Атвена. И долетяхме при вас на Земята, за да установим контакт между нашите цивилизации.

— Навярно сте избягали от цирка — досети се Фалк. — Потресаващ номер — говорещи животни...

— Защо не ни вярвате? — намеси се Котаракът. — Нима обикновените земни кучета и котки могат да говорят?

— Че защо не? — сви рамене Фалк. — Миналата година видях такова нещо в цирка. Говорещ вълк... Колосално! Наистина, вместо него говореше дресьорът. С корема си...

— Но нали сега с нас няма никакъв дресьор — забеляза Кучето.

— А... — махна с ръка Фалк. — Сега техниката и науката всичко могат.

— Щом е така — подхвана Кучето, — тогава защо не искате да допуснете възможността, че сме долетели от друга звездна цивилизация?

— Големи шегобийци сте! — разсмя се Фалк, като стана. — Май че трябва да ви върна в цирка. Мисля, че добри парички ще ми дадат.

Котаракът и Кучето се спогледаха.

— Чакайте — рече Котаракът. — Гледайте...

В ръката му блесна тънка метална пръчка. Той я насочи към самотния дъб, извисяващ се недалеч, и огромното дърво в миг изчезна, сякаш се стопи.

— Колосално! — възхити се Фалк.

— Сега ще ни повярвате ли? — запита Котаракът.

— Вижте какво — рече Фалк, — я се качвайте на мотоциклета, ще ви откарам в града.

— Къде в града? — осведоми се Кучето.

— В цирка, разбира се. Какво има? Ама къде отивате?!

Но Котаракът и Кучето вече бяха далеч...

Фалк машинално запали мотора, бавно се настани на седлото, нахлупи на главата си шлема, с привично движение го нагласи и дълго гледа натам, накъдето бяха изчезнали двете фигурки. За миг го обзе

съмнение... После нерешително потегли, като често спираше и се оглеждаше встрани...

Тримата пришълци минаха пак през горичката и отново излязоха на същото шосе, което на това място правеше завой, като се изкачваше към хълма, където се виждаха спретнати къщички, обвити в бръшлян.

На самия завой на пънче седеше момиченце. В ръцете си държеше голям пластмасов котарак, обут с високи зелени чизми и с яркочервена шапчица на главата. На гърба му се развяваше червена пелерина.

Мощните усилватели предадоха на пришълците нежното детско гласче:

— Виждаш ли, Мустакатчо, колко е хубаво тук... А ти не искаше да дойдеш с мен, глупаче. Нали е хубаво, кажи де, нали е хубаво?

Пришълците се спогледаха, в очите им се появи надежда.

— А сега заспивай — продължи Лина. — След обед всички деца трябва да спят.

Тримата излязоха от горичката и се приближиха към Лина.

— Здравей, момиченце! — казаха те в хор.

— Здравейте! — възкликна Лина. — Я виж, Мустакатчо, кой е дошъл!... Вие... вие сте от приказка, нали?

— Ние... — започна Мечокът, но Кучето го прекъсна:

— Разбира се, момиченце, ние сме от приказка!

— Колко интересно! — възхити се Лина. — А как се казва тя?

— Ммм... — обърка се Кучето. — Тя се казва... „Пътешествие към Земята“.

— Никога не съм чувала за такава приказка... Нова ще е, нали?

— Да — рече Котаракът. — Това е съвсем-съвсем нова приказка. Досега не е имало такава.

— А вие какви сте? — запита момиченцето, като старателно разглеждаше пришълците и забеляза онова, на което преди нея никой земен жител не бе обърнал внимание. — Защо нямате опашки? И защо ходите на задните си лапи? И защо имате пръсти, а не нокти?... Кои сте?

— Ние... — смути се Котаракът, но Лина неочаквано плесна с ръце.

— Знам, знам! Вас ви е омагьосал зъл вълшебник, нали?

— Ти отгатна, момиченце — залови се за подадената идея Кучето. — Ние живеем там — той посочи небето. — Край една далечна-далечна звезда. Но зъл магьосник ни превърна в котарак, куче и мечок. Искаш ли да ни помогнеш?

— Разбира се! Непременно... Виждате ли хей оная там къщичка със зеления покрив? Там живее професор от града. С него се познаваме много отдавна, вече две години. Той знае такива приказки... Ще ви заведе при него, той непременно ще измисли как да развали магията. Непременно!

Пришълците се спогледаха.

— Вие не се тревожете — ласкаво рече Лина. — Професорът е добър, той ще ви помогне...

И те тръгнаха по пътеката, която водеше към къщичката със зеления покрив. Най-отпред вървеше Лина с пластмасовия котарак в ръце. А след нея пратениците на атвенската цивилизация, приличащи на куче, котарак и мечок.

Вървяха подир момиченцето и си мислеха, че сега, навярно ще им се удаде да изпълнят задачата, заради която бяха прекосили безбрежните простори на Космоса.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 8 от 1978 г.
Илюстрация: Стоян Шиндаров

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.